

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Світові центри сили»

підготовки

магістра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Світові центри сили» підготовки магістра.

Розробник: к. політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин Кулик С.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Пікулик О. Б.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин протокол № 1 від 01.09.2025 р.

Завідувач кафедри:

доц. Вознюк С. В.

© Кулик С.М., 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальність – С3 Міжнародні відносини освітньо-професійна програма Міжнародні відносини та європейська інтеграція освітній рівень магістр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1-й
		Семестр 1-ий
		Лекції 10 год.
		Семінарські 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: є		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП: Кулик Сергій Михайлович

Науковий ступінь: кандидат політичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин

Контактна інформація Kulyk.Serhij@vnu.edu.ua, (096) 4860362

Дні занять: заняття проводять у відповідності до розкладу занять, що розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Світові центри сили» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти магістерського рівня.

Освітній компонент «Світові центри сили» має проблемно-теоретичний характер та передбачає ознайомлення здобувачів освіти із особливостями встановлення держав світу як провідних центрів сили; із особливостями їхнього внутрішньополітичного розвитку, економічного потенціалу, військової могутності та зовнішньої політики, а також взаємодії між ними.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсу: отримання знань про держави – сучасні центри сили у міжнародних відносинах, та держави – регіональні лідери, що претендують стати ними.

Завдання курсу:

розуміти особливості встановлення, взаємодії і суперництва між провідними державами світу, їхнє значення і вплив на перебіг світових політичних процесів;

аналізувати як старі і нові держави, що належать до світових центрів сили, враховують у своїх дво- та багатосторонніх відносинах інтереси одна одної, а також альянсів країн та організацій, до яких вони входять;

простежувати як держави світу – світові центри сили – взаємодіють між собою у вирішенні глобальних проблем людства; питань війни і миру;

прогнозувати подальший розвиток держав – фактичних і потенційних – центрів сили.

3. *Soft skills*

У результаті вивчення освітнього компонента «Світові центри сили» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові *soft skills*:

– комунікативні навички – здатність аргументовано висловлювати власну позицію щодо міжнародної політики держав – центрів сили;

– когнітивні навички – розуміти механізми прийняття рішень та їхню зумовленість партійною конкуренцією, президентськими і парламентськими виборами, індивідуальним стилем керівництва та політичними амбіціями вищого політичного керівництва у конкретній державі світу;

– критичне та аналітичне мислення – уміти аналізувати міжнародні процеси, простежувати їх причинно-наслідкові зв'язки на рівні окремих держав і регіонів; вміння аналізувати міжнародні угоди і договори, укладені між державами – світовими центрами сили;

– командна робота та лідерство – ефективна взаємодія в малих групах.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Держави – старі та нові центри сили						
Тема 1. Суть поняття «світові центри сили»	8	2		6		ДС, ДБ, 2+3
Тема 2. Міжнародні організації як центри сили у міжнародних відносинах	11	2		8	1	ДС, ДБ, 2+3
Тема 3. Друга президентська каденція Д.Трампа як перегляд засад міжнародного співробітництва і ролі	13		2	10	1	ДС, РМГ, 5+5

США в світі						
Тема 4. Росія – «бензоколонка» та військовий центр світу. Особливості сучасної підсанкційної економіки країни	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 5. Глобальне лідерство Японської Держави	15	2	2	10	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 6. Позичування Індії як світового центру сили	13		2	10	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 7. КНДР як альтернативний центр сили у сучасних міжнародних відносинах	13		2	10	1	ДС, РМГ, 5+5
Тема 8. Бразилія – регіональний лідер сучасності	17	2	2	12	1	ДС, РМГ, 7+8
Тема 9. Південно-Африканська Республіка – адвокат Глобального Півдня	15		2	12	1	ДС, РМГ, 7+8
Разом за змістовим модулем	120	10	14	88	8	90
ІНДЗ						10
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, що не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять і написання ІНДЗ.

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
Опрацювання теоретичного матеріалу	30
Аналітичні завдання	20
Практичні завдання	14
Творчі завдання	12
Підготовка ІНДЗ	12
Загальна кількість годин	88

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика викладача щодо здобувачів освіти ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, систематичності оцінювання та дотримання академічної доброчесності. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до силабуса ВОК та передбачає врахування всіх видів навчальної діяльності здобувача освіти протягом семестру.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Активна участь у лекційних і семінарських заняттях, виконання завдань, участь в дискусіях та демонстрація підготовленості до занять позитивно впливають на підсумкову оцінку.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових заходах, волонтерська діяльність тощо) навчання може відбуватись у цей період в онлайн-формі або за індивідуальним навчальним планом за погодженням із викладачем. Поважні причини мають бути підтверджені відповідними документами.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та ІНДЗ (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення ВОК.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем семінарських занять відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перескладання заліку з ОК регламентує Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 26.06.2025 р.)

<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.->

[%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

[%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

[1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки ([https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%)

[%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%)

[D0%BD%D0%BD%D1%8F %D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB %D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2 %D0%92%D0%9D%D0%A3 i%D0%BC. %D0%9B.%D0%A3. %D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf](#)

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

1) Якщо здобувач освіти як окремий учасник, або у складі команди, брав участь у дебатах, турнірах, ток-шоу, що офіційно проходили на факультеті, або за участю факультету міжнародних відносин, і безпосередньо стосуються тем, що є у силабусі, тоді викладач зараховує додаткові (бонусні) 5 балів.

2) Якщо здобувач освіти має опубліковані тези у щорічній кафедральній конференції «Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень», і безпосередньо стосуються тем, що є у силабусі, тоді викладач зараховує додаткові (бонусні) 5 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, що визначені у силабусі ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, що було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, що їх здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюють. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доскладати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Загальна сума балів за курс становить 100. Це сума балів за семінарські заняття (90 балів), ІНДЗ (10 балів).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
0 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та ресурси

1. Гузь Д. Південна Африка: від расистського режиму до лідера континенту. Аналітичний центр ADASTRA. <https://adastra.org.ua/blog/pivdenna-afrika-vid-rasistskogo-rezhimu-do-lidera-kontinentu> (06.01.2022).
2. Кулик С., Горбань К. Зустріч Президента РФ В.Путіна і лідера КНДР Кім Чен Ина у контексті російсько-української війни. Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 15 листопада 2023 р.) / укл.: С.Кулик; О.Борисюк. Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2024. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій. С. 133–137.
3. Перспективи Індії стати глобальним гравцем у світі. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/geopolitics/perspektivi-indiyi-stati-globalnim-gravcem-u-sviti/> (23.12.2024).
4. Повільна і неухильна загибель Південної Африки. <https://pravo.org.ua/blogs/strong-povilna-i-neuhylna-zagybel-pivdennoyi-afryky-strong/> (14.11.2023).
5. Позиція Південно-Африканської Республіки як приклад ставлення нейтральних країн Глобального Півдня до російсько-української війни. НІСД. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/pozytsiya-pivdenno-afrykanskoji-respubliki-yak-pryklad> (23.02.2023).
6. Поліщук А. Лідерство Японії в G-7: можливості, пріоритети, дилеми. Аналітичне дослідження. Рада зовнішньої політики «Українська призма», 2023. https://prismua.org/wp-content/uploads/2023/09/Japan_in_G7_ukr.pdf.
7. Польнікова В. Індія: нова фабрика світу? Як п'ята економіка планети кидає виклик Китаю. URL: <https://fact-news.com.ua/indiya-nova-fabrika-svitu-yak-p-yata-ekonomika-planeti-kidae-viklik-kitayu/> (31.08.2024).
8. Тандем Росії та КНДР: загрози, сценарії та наслідки для України – експертне обговорення. <https://lnk.ua/zeGKPvver>
9. Шевченко Н., Косенко А., Фечко І. Бразилія: основні тренди внутрішньої та зовнішньої політики. Перші висновки та простежити основні тренди у внутрішній та зовнішній політиці уряду Лули да Сілви за перші півроку президенства. https://prismua.org/brzil_trends/ (26.07.2023).
10. Янюк І. Бразильські козири: як новий світовий лідер вклиниться у протистояння США та Китаю. <https://focus.ua/uk/world/575908-brazilski-koziri-yak-noviy-svitoviy-lider-vklinitsya-u-protistoyannya-ssha-ta-kitayu> (30.06.2023).
11. Crescentino S. D. Breaking the Mold: Brazil's Foreign Policy Insights. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/lamp.70014?af=R>. <https://doi.org/10.1111/lamp.70014>.
12. Jintro P. The Czar's Gambit. Russia. <https://securityconference.org/en/publications/munich-security-report-2025/chapter-5-russia-the-czars-gambit/>.
13. Mia I. Brazil's (geopolitical) moment? <https://lnk.ua/ANDKD1rVx> (17.04.2024).

14. Rupold H. Superpower Brazil – Understanding the Brazilian World Power: History, politics, economy and military of the South American country. 2023. 194 p.
 15. Stawinski K. Russia Affairs Review February 2025. <https://ine.org.pl/en/russia-affairs-review-february-2025/>.
 16. Vinjamuri L., Aydın-Düzgit S. Competing visions of international order. Responses to US Power in a fracturing World. <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2025-03/2025-03-27-competing-visions-international-order-vinjamuri-et-al.pdf>. DOI: 10.55317/9781784136383.
- Матеріали аналітичних центрів України:*
17. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). <https://www.icps.com.ua/>.
 18. Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД). <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidi>.
 19. Рада зовнішньої політики «Українська призма». prismua.org.
 20. Фонд «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва». <https://dif.org.ua>.
 21. Центр «Нова Європа». <https://neweurope.org.ua/>.
 22. Центр глобалістики «Стратегія ХХІ». <https://geostrategy.org.ua/>.
 23. Центр політичних студій «Доктрина». Неурядова організація. https://www.facebook.com/doctrine.center/?locale=uk_UA.
 24. Центр Разумкова. <https://razumkov.org.ua/>.
 25. Ad Astra. Аналітичне агентство. <https://adastra.org.ua/>.